یادداشت

هادی اسماعیلی

چرا تنگه هرمز یک «اهرم قدرت جهانی» است؟

تنگه هرمز اهرمی راهبردی است که اعمال حاکمیت و تسلط ایران بر آن می‌تواند معادلات امنیتی، اقتصادی و ژئوپلیتیکی جهان را دگرگون کند. جمهوری اسلامی ایران با تسلط بر این گلوگاه در مدیریت جریان انرژی، تأثیرگذاری بر بازارهای جهانی و شکل‌دهی به تصمیمات قدرت‌های بزرگ، به عنوان یک قدرت جهانی مطرح خواهد شد.

تنگه هرمز تنها یک آبراه باریک میان ایران و عمان است، اما در اقتصاد جهانی، این گذرگاه یکی از مهم‌ترین گلوگاه‌های انرژی به شمار می‌رود. اهمیت راهبردی تنگه هرمز از آنجاناشی می‌شود که بخش زیادی از نفت و گاز تولید شده در خلیج فارس برای رسیدن به بازارهای جهانی ناگزیر از عبور از این تنگه است. همین واقعیت، هرمز را از یک موقعیت جغرافیایی به یک اهرم مهم اقتصادی، امنیتی و ژئوپلیتیکی تبدیل کرده است. در سال ۲۰۲۵ به‌طور متوسط حدود ۲۰ میلیون بشکه نفت خام و فرآورده نفتی در روز از این تنگه عبور کرده است.

به دلایل زیر تسلط و اعمال حاکمیت بر تنگه هرمز یک اهرم قدرت جهانی است و جمهوری اسلامی ایران با اعمال حاکمیت بر این تنگه به یک قدرت جهانی تبدیل می‌شود:

نخستین دلیل اهمیت راهبردی تنگه هرمز، نبود ظرفیت کافی برای جایگزینی آن است. عربستان سعودی و امارات تنها کشورهای منطقه‌ای هستند که خطوط لوله برای انتقال نفت و دور زدن هرمز را در اختیار دارند. ظرفیت قابل استفاده این مسیرهای جایگزین حدود ۳/۵ تا ۵/۵میلیون بشکه در روز برآورد می‌شود، در حالی که حجم عبوری از هرمز حدود ۲۰میلیون بشکه در روز است. به بیان ساده، همان‌طور که در جنگ تحمیلی سوم مشاهده شد، حتی اگر تمام ظرفیت جایگزین موجود فعال شود، هنوز بخش بزرگی از جریان نفت امکان عبور از مسیرهای دیگر را نخواهد داشت. همین شکاف میان «حجم انرژی عبوری» و «ظرفیت جایگزین» است که به تنگه هرمز اهمیت بالایی می‌دهد.

دلیل دیگر، تمرکز تقاضای انرژی در آسیاست. چین، هند، ژاپن و کره‌جنوبی از مهم‌ترین واردکنندگان نفت خام عبوری از تنگه هرمز هستند، به طوری که حدود ۸۰ درصد این محموله‌ها مقصد آسیایی دارند. در سال ۲۰۲۵، چین و هند به‌تنهایی حدود ۴۴ درصد نفت خام عبوری از تنگه هرمز را خریداری کردند. بنابراین امنیت هرمز مستقیماً با امنیت انرژی اقتصادهایی مانند چین، هند، ژاپن و کره‌جنوبی پیوند خورده است. از سوی دیگر، در حوزه گاز طبیعی مایع (LNG) نیز بیش از ۱۱۰میلیارد مترمکعب LNG از هرمز عبور کرده که نزدیک به ۲۰ درصد تجارت جهانی LNG است. حدود ۹۰ درصد این محموله‌های LNG نیز راهی بازارهای آسیایی شده‌اند.

البته اثرگذاری تنگه هرمز بر قیمت جهانی انرژی فراتر از میزان نفتی است که مستقیماً از آن عبور می‌کند. بازار نفت یک بازار جهانی و به‌شدت حساس به انتظارات است. اگر خریداران نفت احتمال دهند عرضه بخش بزرگی از نفت خلیج‌فارس با مشکل مواجه خواهد شد، قیمت‌ها می‌توانند پیش از وقوع کمبود واقعی افزایش پیدا کنند. تجربه حمله امریکا و رژیم صهیونیستی به ایران و بسته شدن تنگه هرمز به‌وضوح این موضوع را نشان داد. جریان نفت از تنگه هرمز که پیش از جنگ حدود ۲۰ میلیون بشکه در روز بود، در برهه‌هایی از جنگ به صفر میل کرد و قیمت نفت برنت در بیشینه خود به حدود ۱۱۵ دلار در هر بشکه رسید.

عامل دیگر، ارتباط تنگه هرمز با ظرفیت مازاد تولید نفت جهان است. اختلال در این تنگه فقط به معنای توقف بخشی از صادرات نیست، بلکه می‌تواند استفاده از ظرفیت مازاد تولید کشورهای خلیج فارس را نیز دشوار کند. آژانس بین‌المللی انرژی برآورد کرده بود که در سه ماهه چهارم ۲۰۲۵، بیش از ۴ میلیون بشکه در روز ظرفیت مازاد تولید نفت جهان، عمدتاً در اختیار عربستان سعودی قرار داشت. اگر نفت تولیدشده در منطقه نتواند از تنگه هرمز خارج شود، این ظرفیت مازاد نیز نمی‌تواند به‌سادگی برای جبران کمبود بازار جهانی مورد استفاده قرار گیرد.

بنابراین قدرت راهبردی تنگه هرمز از «توان بستن یک تنگه» به‌تنهایی ناشی نمی‌شود؛ بلکه از توان ایجاد اختلال در زنجیره عرضه انرژی، افزایش هزینه حمل‌ونقل، تحریک قیمت‌ها، ایجاد نااطمینانی در بازارها و وارد کردن فشار به اقتصادهای وابسته به نفت تنگه هرمز سرچشمه می‌گیرد. به همین دلیل، حتی کشوری که سهم محدودی از نفت جهان را تولید می‌کند، اگر بر یک گلوگاه حیاتی مانند تنگه هرمز اثرگذار باشد، می‌تواند پیامدهایی بسیار بزرگ‌تر از سهم تولید نفت خود در بازار نفت ایجاد کند. در واقع تنگه هرمز نمونه «گلوگاه ژئوپلیتیکی» است، نقطه‌ای که عرض جغرافیایی آن محدود است، اما دامنه پیامدهای اقتصادی آن گسترده و جهانی است. تجربه انسداد تنگه هرمز در جنگ تحمیلی سوم با وجود بازنمودن مقطعی آن نیز نشان داد که یک اختلال واقعی در تنگه هرمز می‌تواند همزمان بازار نفت و گاز، حمل‌ونقل، برق، صنایع انرژی‌بر و شاخص‌های تورم و رشد اقتصادی کشورها را تحت تأثیر قرار دهد. بنابراین اعمال حاکمیت جمهوری اسلامی ایران بر تنگه هرمز، کشور را به عنوان یک قدرت جهانی مطرح خواهد کرد.

خبر

اعلام مهلت ترخیص خودروهای ایرانیان خارج تا پایان ۱۴۰۵

سازمان توسعه تجارت در نامه‌ای به گمرک اعلام کرد ثبت سفارش، اظهار و ترخیص قطعی خودروهای سواری مشمول این طرح باید تا پایان سال ۱۴۰۵ تکمیل شود و اعتبار ثبت سفارش‌های صادر شده از محل مقررات بودجه امسال نیز پس از اول مهرماه، حداکثر تا پایان سال جاری اعتبار داشته باشد.

نامه سازمان توسعه تجارت ایران به گمرک جمهوری اسلامی ایران در ادامه مقررات مربوط به واردات خودرو در سال ۱۴۰۵ صادر شده و بر تعیین یک سقف زمانی مشخص برای استفاده از ثبت سفارش‌های این طرح تأکید دارد و بر اساس این نامه، امکان ادامه ثبت سفارش خودروهای سواری مشمول ایرانیان مقیم خارج از کشور در سال جاری بر پایه ماده ۹۲ ضوابط اجرایی قانون بودجه سال ۱۴۰۵ فراهم شده است. سازمان توسعه تجارت در نامه خود با اشاره به سابقه اجرای این امکان در سال ۱۴۰۴ اعلام کرده که واردات خودرو برای ایرانیان خارج از کشور در سال گذشته براساس بند «ر» تبصره یک قانون بودجه ۱۴۰۴ امکان‌پذیر شده بود و در سال ۱۴۰۵ نیز مقررات مربوط به این گروه ادامه پیدا کرده است. بر مبنای درخواست مطرح شده در این نامه، دستگاه‌های مربوط باید ترتیبی اتخاذ کنند که ثبت سفارش، اظهار و ترخیص قطعی خودروهای مشمول تا پایان وقت اداری سال ۱۴۰۵ تکمیل و نهایی شود. بنابراین داشتن ثبت سفارش به تنهایی پایان فرایند واردات محسوب نمی‌شود و خودرو باید مراحل اظهار و ترخیص قطعی را نیز در مهلت تعیین شده پشت سر بگذارد.

یکی از نکات اصلی نامه، درخواست از مرکز نوآوری، هوشمندسازی و امنیت برای اعمال محدودیت‌های سیستمی در سامانه جامع تجارت است و بر اساس این درخواست، اعتبار ثبت سفارش‌های صادر شده از محل مقررات مربوط به واردات خودرو توسط ایرانیان مقیم خارج از کشور، از تاریخ اول مهر ۱۴۰۵ باید به‌گونه‌ای محدود شود که اعتبار آنها در نهایت از پایان سال جاری فراتر نرود. این محدودیت حتی در مواردی که اعتبار معمول ثبت سفارش بر اساس روال‌های عادی، مدت بیشتری داشته باشد، اعمال خواهد شد و به این ترتیب، متقاضی نمی‌تواند با استناد به مدت اعتبار عادی ثبت سفارش، فرایند واردات و ترخیص خودرو را به سال ۱۴۰۶ منتقل کند.

گزارش یک

سعیده زمانی

بازخوانی پیام رهبر انقلاب درباره مدیریت انرژی و استفاده از ظرفیت‌های کشور

بهره‌وری علاج انرژی است

ایران در بین ۶ کشور جهان با روند افزایشی شدت مصرف انرژی قرار دارد

پیام رهبر معظم انقلاب به مناسبت هفته دولت، در بخش اقتصادی، مجموعه‌ای از مزیت‌ها را به دولت یادآوری کرده که یکی از بخش‌های آن توجه به فناوری و نوآوری نخبگان جوان و فعال کردن ظرفیت‌های جدید است. زمانی که از چالش‌ها و مشکلات توسعه ایران صحبت می‌شود، بسیاری به تحریم‌ها، دیپلماسی بین‌الملل ایران، دولتی بودن یا نفتی بودن اقتصاد ایران و تورم مزمن فکر می‌کنند. اینها چالش توسعه در کشور هستند، اما شاید کمتر کسی به موضوع بهره‌وری به عنوان مهم‌ترین چالش توسعه توجه کند.

طراحی و تولید شاخصی که بتواند بهره‌وری در سطح توسعه یا در ابعاد مختلف مانند بعد اقتصادی را نمایش دهد، بسیار پیچیده و مشکل است، اما شاخص بسیار خوبی در سطح بین‌المللی وجود دارد که می‌تواند نتیجه بهره‌وری در بسیاری از زمینه‌ها را نمایش دهد. این شاخص با عنوان شدت انرژی یا بهره‌وری انرژی شناخته می‌شود. شاید بتوان گفت در بین همه شاخص‌های توسعه، شاخص شدت انرژی برای ایران مهم‌ترین شاخص است و به سختی می‌توان شاخصی به خوبی آن پیدا کرد که جنبه نمایشگری بالایی از توسعه و بهره‌وری را به این خوبی داشته باشد.

ایران یکی از بالاترین سرانه‌های مصرف انرژی در جهان را داراست. مصرف انرژی کشور در بخش‌های مختلف اقتصادی، خانگی و صنعتی رو به افزایش بوده و همین امر باعث شده تا در مقایسه با بسیاری از کشورهای جهان فشار زیادی به منابع هیدروکربوری کشور وارد شود. شدت انرژی بالا نشان‌دهنده این است که اقتصاد کشور در استفاده از انرژی ناکارآمد است، یعنی انرژی بیشتری برای تولید هر واحد از تولید ناخالص داخلی مصرف می‌کند. تازه‌ترین بررسی‌ها نشان می‌دهد، میزان هدررفت انرژی در ساختمان‌های کشورمان دو برابر بیشتر از این میزان در کشورهای اروپایی است.

■ ۸۰ درصد ظرفیت کاهش مصرف انرژی با نوسازی تجهیزات

مصرف گاز طبیعی در کشور طی دو دهه اخیر رشد چشمگیری داشته است. با وجود ذخایر عظیم گاز، ایران به دلیل افزایش تقاضا و کاهش ظرفیت تولید، در زمستان‌ها با بحران کمبود گاز مواجه می‌شود.

براساس آخرین گزارش‌ها حدود ۱۸۰ میلیون مترمکعب به کسری گاز کشور اضافه شده که به گفته بسیاری از صاحب‌نظران ریشه این ناترازی در سوءمدیریت و اصلاح نشدن الگوی مصرف طی سال‌های گذشته است. کارشناسان تأکید دارند که در صورت کم‌توجهی به موضوع بهره‌وری، افزایش تولید نیز نمی‌تواند مشکل ناترازی‌ها را کاهش دهد. در همین ارتباط، مدیرعامل شرکت ملی گاز گفت: ایران در میان تنها شش کشور جهان با روند افزایشی شدت مصرف انرژی مواجه است و باید حساسیت نسبت به مصرف حامل‌های انرژی در بخش خانگی افزایش یابد. سعید توکلی، مدیرعامل شرکت ملی گاز با اشاره به مصرف انرژی در کشور افزود: در حالی که بحث کمبود گاز و برق در روزهای سرد و گرم سال بالا می‌گیرد، بررسی‌ها نشان می‌دهد، شدت مصرف انرژی در کشور، ما را در ردیف نخست مصرف‌کنندگان پرمصرف جهان قرار داده است. او گفت: طبق یک پژوهش معتبر بین‌المللی که به مدت ۲۰ سال روی ۱۷۰ کشور انجام شده، ایران در وضعیت نگران‌کننده‌ای از شدت مصرف انرژی قرار دارد. طبق این گزارش، ایران در کنار تنها پنج کشور دیگر در جهان، در رتبه اول یا دوم لیست کشورهایی است که با روند افزایشی شدت مصرف انرژی روبه‌رو هستند. این یعنی ما نسبت به مصرف حامل‌های انرژی حساسیت کافی نداریم.

توکلی تصریح کرد: بخش بزرگی از این بحران، ریشه در زیرساخت‌ها دارد. برای مثال، وجود نزدیک به ۲۱میلیون بخاری با بازدهی بسیار پایین در کشور، یکی از عوامل اصلی هدررفت انرژی است؛ در حالی که تاکنون تنها ۱۶۰ هزار دستگاه از این تجهیزات با مدل‌های پربازده جایگزین شده است. آمارها نشان می‌دهد که ۷۰ تا ۸۰ درصد از امکان کاهش مصرف انرژی، در اصلاح زیرساخت‌های مصرف و نوسازی تجهیزات نهفته است.

■ فرسودگی تجهیزات و مصرف بی‌رویه، ۲ عامل تشدید ناترازی انرژی

مطابق آمار منتشر شده توسط آژانس بین‌المللی انرژی، شدت مصرف برق نیز در کشور بالا بوده و این مسئله، به‌ویژه در فصل‌های گرم سال، به قطعی‌های مکرر و فشار بر شبکه توزیع منجر شده است. علاوه بر مشکلات کمبود تولید، بخش عمده‌ای از ناترازی‌ها به نحوه مصرف و بهره‌وری پایین در سیستم انتقال و حفظ انرژی بازمی‌گردد. در همین ارتباط مصطفی رجبی‌مشهدی، معاون برق و انرژی وزارت نیرو گفت: بخش ساختمان حدود ۴۰ درصد مصرف برق کشور را به خود اختصاص داده است. او بهره‌وری انرژی در ساختمان‌ها را یکی از مهم‌ترین راهکارهای کاهش ناترازی برق دانست.

کارشناسان تأکید دارند، خاموشی‌های برنامه‌ریزی شده، درمانی مقطعی و مانند خوردن قرص مسکن برای درمان سرطان است. این سرطان چیزی جز مصرف بی‌حد و حساب، نبود فرهنگ‌سازی و سیستم‌های انرژی و نیروگاه‌های فرسوده نیست.

علاوه بر بهره‌وری پایین و مصرف زیاد در بخش خانگی، صنایع کشور نیز در مصرف انرژی با چالش تجهیزات فرسوده و فناوری‌های کم‌بازده مواجهند.

موسی احمدی، رئیس کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه یکی از محورهای اصلی پیگیری‌های کمیسیون، موضوع افزایش بهره‌وری انرژی در واحدهای صنعتی است، گفت: امروز بخش قابل توجهی از صنایع با تجهیزات قدیمی و پرمصرف فعالیت می‌کنند. از این‌رو از وزارت صمت انتظار می‌رود برنامه‌های نوسازی خطوط تولید و ارتقای فناوری را با سرعت بیشتری پیش ببرد.

او با اشاره به تلاش‌های کمیسیون انرژی مجلس برای ایجاد هماهنگی میان دو وزارتخانه نفت و نیرو به موضوع بهره‌وری انرژی اشاره و تصریح کرد: یکی از محورهای اصلی پیگیری‌های کمیسیون، موضوع افزایش بهره‌وری انرژی در واحدهای صنعتی است. امروز بخش قابل توجهی از صنایع با تجهیزات قدیمی و پرمصرف فعالیت می‌کنند، از این‌رو از وزارت صمت انتظار می‌رود برنامه‌های نوسازی خطوط تولید و ارتقای فناوری را با سرعت بیشتری پیش ببرد.

احمدی تأکید کرد: حل ریشه‌ای ناترازی انرژی نیازمند ادامه سرمایه‌گذاری در تولید، توسعه جدی انرژی‌های تجدیدپذیر و اجرای کامل تکالیف قانونی همه دستگاه‌های مسئول است.

■ نسخه پایدار مدیریت ناترازی انرژی

بهره‌وری در سطح توسعه به معنای این است که ابعاد مختلف سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، زیست‌محیطی و فردی توسعه به طور متوازن با هم رشد کنند، به‌گونه‌ای که هیچ‌یک مانع حرکت بعد دیگر نشود. در صورتی که این ابعاد همزمان با هم توسعه نیابند، یکی از آنها که عقب مانده است، گلوگاه توسعه خواهد شد و مانع به نتیجه رسیدن سرمایه‌گذاری‌ها در سایر ابعاد می‌شود و در نتیجه منجر به کاهش بهره‌وری خواهد شد.

کارشناسان تأکید دارند که حل بحران انرژی در کشور صرفاً با افزایش تولید گاز و برق یا اجرای خاموشی‌های مقطعی ممکن نیست و ضروری است تا در کنار افزایش تولید، بهره‌وری و مدیریت صحیح مصرف را نیز در دستور کار قرار داد. راهکار مهم به گفته آنها، کاهش مصرف از طریق نوسازی زیرساخت‌ها و تجهیزات، بهینه‌سازی ساختمان‌ها و صنایع، جایگزینی وسایل پرمصرف، توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر و اصلاح الگوی مصرف است. در کنار این اقدامات، فرهنگ‌سازی و سیاست‌های تشویقی و بازدارنده می‌تواند مصرف‌کنندگان را به سمت مصرف بهینه سوق دهد.

بهره‌وری در سطح توسعه به معنای این است که ابعاد مختلف سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، زیست‌محیطی و فردی توسعه به طور متوازن با هم رشد کنند، به‌گونه‌ای که هیچ‌یک مانع حرکت بعد دیگر نشود

گزارش ۲

حسام کمالی

بانک مرکزی اوراق سکه را وارد بورس کالا می‌کند

اوراق سلف سکه از ۱۸ شهریور عرضه می‌شود

بانک مرکزی برای نخستین بار از ۱۸ شهریور، اوراق سلف موازی استاندارد تمام سکه را در بورس کالا عرضه می‌کند و در مرحله نخست ۱۰۰ هزار سکه در قالب این اوراق با سررسید سه ماهه عرضه خواهد شد و دارنده اوراق در پایان دوره، بر پایه سازوکار تعیین‌شده، از ارزش سکه برخوردار می‌شود و حداقل بازدهی ۷ درصدی نیز برای سررسید در نظر گرفته شده است و امکان معامله اوراق پیش از سررسید وجود دارد.

بانک مرکزی با انتشار این ابزار مالی، مسیر جدیدی را برای سرمایه‌گذاری در بازار سکه پیش‌روی مردم قرار داده است، چراکه «اوراق سلف موازی استاندارد تمام سکه» قرار است از چهارشنبه ۱۸شهریور در بورس کالا عرضه شود و نخستین تجربه انتشار چنین اوراقی از سوی بانک مرکزی خواهد بود که سه‌ماهه هستند و مبنای خرید آنها قیمت کشف‌شده در زمان عرضه قرار می‌گیرد. در مرحله نخست، ۱۰۰ هزار سکه در قالب این اوراق عرضه می‌شود و خریدار در زمان انتشار، اوراقی را دریافت می‌کند که هر ورقه آن به یک تمام سکه مربوط است و سررسید آن سه ماه پس از انتشار خواهد بود و جزئیات مربوط به قیمت عرضه، نحوه سفارش‌گذاری و شرایط دقیق معاملات از سوی بانک مرکزی و بورس کالای ایران اعلام خواهد شد. ماهیت این اوراق با خرید مستقیم سکه تفاوت دارد، یعنی فردی که سکه فیزیکی می‌خرد، مالک خود سکه است و پس از خرید باید آن را نگهداری کند، اما خریدار اوراق سلف، به جای نگهداری سکه در خانه یا صندوق، یک دارایی مالی مرتبط با تمام سکه در اختیار خواهد داشت و امکان معامله آن در بازار سرمایه را دارد.

■ حداقل بازدهی برای ۳ ماه تعیین شد

مهم‌ترین ویژگی این طرح، تعیین حداقل بازدهی ۷درصدی برای دارندگان اوراق در سررسید است و طبق توضیح بانک مرکزی، دارنده اوراق در سررسید اختیار فروش دارد و می‌تواند اوراق خود را با قیمتی معادل ۷ درصد بیشتر از قیمت کشف شده در روز انتشار به فروش برساند. به این ترتیب، اگر قیمت سکه در دوره سه‌ماهه افت کند، سازوکار اختیار فروش، حداقل بازدهی تعیین شده را برای دارنده اوراق در سررسید ایجاد می‌کند.

برای روشن شدن موضوع، فرض کنیم قیمت مبنای یک ورقه در روز عرضه ۱۰۰ میلیون تومان کشف شود و اگر قیمت سکه در سررسید به ۹۵ میلیون تومان کاهش پیدا کند، دارنده اوراق طبق سازوکار اعلام شده امکان استفاده از اختیار فروش با قیمت ۱۰۷ میلیون تومان را خواهد داشت. در این مثال، افت قیمت سکه اثر خود را بر بازدهی نهایی دارنده اوراق نمی‌گذارد، زیرا حداقل قیمت اعمال‌شده در سررسید بر مبنای ۷ درصد بالاتر از قیمت اولیه تعیین شده است. اگر قیمت سکه در سررسید به ۱۲۰ میلیون تومان برسد، وضعیت متفاوت خواهد بود و ارزش دارایی دارنده اوراق بر اساس سازوکار تسویه و شرایط نهایی قرارداد تعیین می‌شود. بنابراین، عدد ۷ درصد را نباید سقف سود اوراق دانست؛ این رقم حداقل بازدهی مورد اشاره بانک مرکزی برای سررسید است و رشد ارزش سکه در دوره سه ماهه نیز در سازوکار اوراق لحاظ خواهد شد.

■ فروش اوراق پیش از سررسید امکان دارد

یکی دیگر از ویژگی‌های این ابزار، امکان معامله اوراق پیش از پایان دوره سه‌ماهه است و دارنده اوراق مجبور نیست تا سررسید صبر کند و در صورت وجود خریدار، می‌تواند اوراق خود را در بازار معامله کند. قیمت این معامله بر اساس شرایط بازار و قیمت روز سکه شکل می‌گیرد و همین مسئله باعث می‌شود قیمت اوراق در طول دوره ثابت نماند. به عنوان نمونه، اگر فردی اوراق را با قیمت ۱۰۰ میلیون تومان خریداری کند و یک ماه بعد قیمت معاملاتی اوراق به ۱۱۰ میلیون تومان برسد، فروشنده می‌تواند پیش از سررسید از معامله خارج شود و اختلاف قیمت ایجادشده را به عنوان بازدهی خود ثبت کند و اگر قیمت اوراق به ۹۵ میلیون تومان برسد و فرد در همان زمان اقدام به فروش کند، زیان معاملاتی خواهد داشت. نکته مهم این است که تضمین ۷ درصدی مربوط به نگهداری اوراق تا سررسید و استفاده از سازوکار اختیار فروش است. بنابراین نباید فکر کرد هر فردی که اوراق را در هر زمان با قیمت پایین‌تر از قیمت خرید بفروشد، حتماً از حمایت ۷درصدی برخوردار خواهد شد. جزئیات عملیاتی این بخش باید در اطلاعیه رسمی عرضه و مشخصات قرارداد بررسی شود. از نگاه سرمایه‌گذار، این ابزار ترکیبی از «میزان وابستگی به تغییرات قیمت» به بازار سکه و یک کف بازدهی در سررسید است و فردی که انتظار افزایش قیمت طلا و سکه دارد، از رشد ارزش دارایی خود بهره می‌گیرد و در صورت نگهداری اوراق تا سررسید، حداقل بازدهی اعلام شده را نیز در اختیار دارد و همین ساختار، تفاوت اصلی آن با خرید عادی سکه است که در آن کاهش قیمت مستقیماً به زیان دارنده تبدیل می‌شود.

البته مقایسه این اوراق با سپرده بانکی یا صندوق درآمد ثابت نیز نیاز به دقت دارد، چراکه بازدهی این اوراق به قیمت سکه و سازوکار بازار وابسته است و دارنده آن یک دارایی مرتبط با طلا خریداری می‌کند و از طرف دیگر، سرمایه‌گذار باید شرایط قرارداد، هزینه‌های معاملاتی، نحوه تسویه و امکان دریافت سکه فیزیکی را پیش از خرید بررسی کند.

بانک مرکزی هدف از انتشار این اوراق را توسعه ابزارهای مالی، ایجاد امکان سرمایه‌گذاری در بازار طلا و مدیریت نقدینگی اعلام کرده است و عرضه اوراق در بورس کالا نیز باعث می‌شود معامله آن در یک بستر رسمی بازار سرمایه انجام و قیمت اولیه از طریق فرایند کشف قیمت تعیین شود.

با وجود جذابیت بازدهی حداقلی، سرمایه‌گذار نباید این اوراق را بدون بررسی شرایط قرارداد خریداری کند، چراکه قیمت اولیه عرضه، فاصله آن با قیمت روز سکه، حجم معاملات، نقدشوندگی و هزینه‌های معامله از عوامل مهم در تصمیم‌گیری هستند و همچنین اگر هدف خریدار دریافت سکه فیزیکی باشد، باید مقررات تحویل و شرایط اجرایی آن را در اطلاعیه نهایی بورس کالا بررسی کند.

عرضه ۱۰۰ هزار سکه در مرحله نخست، این ابزار را به یکی از مهم‌ترین عرضه‌های جدید بازار طلا تبدیل کرده است و با آغاز معاملات، نحوه واکنش بازار به قیمت‌گذاری اوراق نیز اهمیت پیدا خواهد کرد و فاصله قیمت اوراق با ارزش روز سکه یکی از متغیرهای مهم برای خریداران خواهد بود. در مجموع، اوراق سلف موازی استاندارد تمام سکه برای فردی طراحی شده است که قصد سرمایه‌گذاری روی سکه را دارد، اما ترجیح می‌دهد به جای نگهداری سکه فیزیکی از یک ابزار مالی بورسی استفاده کند و سررسید سه ماهه، امکان معامله پیش از سررسید و حداقل بازدهی ۷درصدی در سررسید، سه ویژگی اصلی این طرح هستند. با این حال، تصمیم نهایی برای خرید باید پس از انتشار جزئیات کامل عرضه و مشخص شدن قیمت کشف شده انجام شود.

صندوق‌های ارزی راه‌اندازی می‌شوند

خبر

نخستین صندوق‌های سرمایه‌گذاری ارزی پس از دریافت مجوزهای لازم از سازمان بورس در هفته آینده فعالیت خود را آغاز می‌کنند و سرمایه‌گذاران می‌توانند ارز خود را وارد این صندوق‌ها کنند.

دو صندوق سرمایه‌گذاری ارزی که از ابتدای تیرماه موافقت اصولی گرفته‌اند، اکنون مراحل تأسیس و ثبت شخصیت حقوقی را پشت سر می‌گذارند و نخستین صندوق ارزی هفته آینده تأسیس و مجوز پذیره‌نویسی نیز حداکثر یک هفته بعد صادر می‌شود. این صندوق‌ها با هدف جذب ارزهای در اختیار مردم و هدایت آنها به سمت فعالیت‌های اقتصادی طراحی شده‌اند و سرمایه‌گذار می‌تواند منابع خود را به شکل اسکناس یا حواله ارزی در اختیار صندوق قرار دهد و در مقابل، واحدهای سرمایه‌گذاری دریافت کند. سرمایه‌گذار واحدهای صندوق را هنگام ورود دریافت می‌کند و اصل سرمایه و بازده هنگام ابطال به صورت ارزی پرداخت می‌شود. منابع جمع‌آوری‌شده قرار نیست در صندوق نگهداری شود و بخش عمده آن در دارایی‌های ارزی سرمایه‌گذاری خواهد شد. اوراق بهادار با درآمد ثابت ارزی، گواهی سپرده خاص ارزی و دیگر ابزارهای مجاز، از گزینه‌های سرمایه‌گذاری صندوق‌ها هستند و صندوق می‌تواند اوراق مرابحه ارزی شرکتی را خریداری و از این طریق منابع ارزی سرمایه‌گذاران را به سمت اجرای طرح‌های توسعه‌ای و پروژه‌های ارزآور هدایت کند. برآورد سازمان بورس این است که بازدهی سالانه صندوق‌های ارزی در محدوده ۳ تا ۴ درصد قرار گیرد و این رقم برای همه صندوق‌ها قطعی نیست و به نوع دارایی‌های خریداری شده، نرخ اوراق ارزی، سود سپرده‌های ارزی و هزینه‌های صندوق بستگی دارد و ترکیب سرمایه‌گذاری‌ها نیز بر بازدهی نهایی اثر دارد.

آگهی فراخوان شرکت در مزایده

بانک ملی ایران
اداره امور شعب استان قم

بانک ملی ایران - اداره امور شعب استان قم در نظر دارد اموال مازاد منقول خود را از طریق مزایده الکترونیکی سامانه تدارکات دولت (ستاد ایران) به صورت **فقط نقد** به فروش برساند. لذا متقاضیان می توانند طبق زمانبندی مندرج در این آگهی و سامانه ستاد جهت شرکت در مزایده اقدام نمایند.

*** مزایده شماره ۱۰۰۵۰۰۱۵۴۳۰۰۰۰۴ با موضوع **فروش دیوارهای بتنی پیش ساخته**، مبلغ پایه مزایده ۷،۵۵۶،۵۰۰،۰۰۰ ریال و تضمین شرکت در مزایده مبلغ ۳۷۷،۸۲۵،۰۰۰ ریال.

۱) **نوع و میزان تضمین:** ۵ درصد مبلغ پایه مزایده.

۲) **مهلت دریافت اسناد مزایده:** تا مورخ ۱۴۰۵/۰۶/۱۹ (طبق زمان بندی مندرج در سامانه)

۳) **مهلت ارائه پیشنهاد:** مورخ ۱۴۰۵/۰۶/۲۹ (طبق زمان بندی مندرج در سامانه)

۴) **تاریخ و محل بازگشایی پیشنهادات:** به صورت الکترونیکی ساعت ۰۸:۰۰ مورخ ۱۴۰۵/۰۶/۳۰ در محل سالن زمرد ساختمان اداره امور شعب استان قم به نشانی قم: خ امام نبش کوی ۲۶ پلاک ۶۰ طبقه اول در بستر سامانه ستاد.

۵) **نشانی مزایده گزار:** قم خ امام نبش کوی ۲۶ پلاک ۶۰ طبقه سوم دایره کارپردازی.

۶) **نوع کمیت و کیفیت موضوع مزایده:** طبق اسناد مندرج در سامانه ستاد.

شناسه آگهی: ۲۲۶۸۰۰۳